

Asociace pro tepelné zpracování kovů
Association for Heat Treatment of Metals

ECOSOND s.r.o.

Ústav fyziky materiálů AV ČR
Institute of Physics of Materials Academy of Science of the Czech Republic

Mezinárodní konference

22. dny tepelného zpracování

22nd International Conference on Heat Treatment

25. - 27. 11. 2008

Brno

Sborník přednášek

Proceedings

Mezinárodní konference

22. dny tepelného zpracování

22nd International Conference on Heat Treatment

Asociace pro tepelné zpracování kovů
ECOSOND s.r.o.

Praha 2008

ISBN 978-80-254-3067-5

Sponzoři:

**Organizační a programový výbor konference
Organizing and Programme Committee**

RNDr. Mária Behúlová, CSc.
Doc. Ing. Ivo Dlouhý, CSc.
Prof. Ing. Peter Grgač, CSc.
Prof. Ing. Vojtěch Hrubý Dr.Sc.
Doc. Dr. Ing. Peter Jurčík
Ing. František Klíma
Ing. Miloslav Kouřil, CSc.
Doc. Dr. Ing. Antonín Kříž
Ing. Alexandra Musilová
Ing. Jiří Stanislav, CSc.
Ing. Pavel Stolař, CSc.

Redakce neodpovídá za věcné chyby v textu
Authors are fully responsible for eventual errors in their contributions

Obsah

Contens

Tepelně zpracované materiály, vztahy mezi strukturou a vlastnostmi Fázové přeměny a difúzní pochody

Heat Treated Materials, Microstructure and Properties Relationships Phase Transformations and Diffusion Processes

Predikce teplotní závislosti lomové houževnatosti z parametrů tahových zkoušek <i>Prediction of fracture toughness temperature diagram from tensile test parameters</i>	
Dlouhý I. ^{1,2} , Hadraba H. ¹ , Šmida T. ³ , Babjak J. ³ ; ¹ ÚFM AV ČR, ² ÚMI FSI VUT, ³ IBOK, a.s., Czech Republic.....	11
Mikrostruktury a vlastnosti tepelně zpracovaných mikrolegovaných a dvoufázových ocelí <i>Microstructures and properties of heat-treated of microalloyed and dual phase steels</i>	
Rosenberg G. ¹ , Juhař L. ² , ¹ ÚMV SAV Košice, ² US Steel Košice, Slovac Republic.....	21
Vzájemné porovnání změn mikrostruktury a únavové odolnosti HSLA a DP ocelí vystavených zvýšeným teplotám <i>Mutual comparison of microstructural modifications and fatigue resistance of DP and HSLA steels exposed to elevated temperatures</i>	
Rosenberg G.; ÚMV SAV Košice, Slovac Republic.....	27
Nízkoteplotní popouštěcí křehkost vysokopevných martenzitických ocelí <i>Low-temperature temper brittleness of high strength martensite steels</i>	
Bárta J.; VÍTKOVICE HEAVY MACHINERY a.s., Czech Republic.....	33
Hodnocení vlivu tepelného zpracování (TZ) na náchylnost oceli k vodíkové křehkosti <i>Evaluation of heat treatment influence (HT) on steel susceptibility to hydrogen embrittlement</i>	
Mazancová E., Rucká Z., Mazanec K.; VŠB-TU Ostrava, Czech Republic.....	41
Analýza porušování součástí z nástrojové oceli pro práci za tepla <i>Analysis of damaging of components made from hot works steel</i>	
Jurčí P; ČVUT Praha, Czech Republic.....	49
Změny fázových hranic litin během rovnovážného tepelného zpracování <i>Changes of acoustic properties of cast iron after equilibrium quantity heat treatment</i>	
Skrbek B.; TU Liberec, Czech Republic.....	55
Zkřehnutí oceli Eurofer'97 v důsledku tepelné expozice <i>Embrittlement of Eurofer'97 steel due to thermal exposition</i>	
Hadraba H., Dlouhý I.; ÚFM AV Czech Republic.....	65

Povrchové tepelné zpracování – laser, plasma, elektronový paprsek

Povrchové technologie

Surface heat treatment - laser, plasma, electron beam, induction heating

Surface Technologies – CVD, PVD

Svařování titanového plechu laserem a metodou TIG

Laser beam welding and gas tungsten arc welding of titanium sheet

Cejp J., Kinter Z.; ČVUT FS ÚMI, Czech Republic.....73

Tepelné zpracování ocelí laserovým svazkem

Heat treatment of steels by laser beam

Němeček S.; MATEX s.r.o., Czech Republic.....81

Povrchové kalení v průmyslové aplikaci

Surface hardening in industrial application

Kříž A.; ZČU v Plzni, Czech Republic.....85

Studie tvarování hliníkových a litinových vložek pomocí elektronového paprsku

Studies on electron beam (EB) profiling of inserts made aluminium materials and cast iron

Rüthrich K.¹, Zenker R.^{2,3}, Buchwalder A.³; ¹pro-beam systems GmbH, ²Zenker Consult, ³TU Bergakademie Freiberg, Germany.....93

Teplotní odolnost tenkých vrstev a jejich přínos v obrábění tvrdých ocelí

Thermal resistivity of thin layers and their benefits in hard steels machining

Kříž A., Beneš P.; ZČU v Plzni, Czech Republic.....103

Pulsní plazmová nitridace pro nástroje a ozubená kola

PulsPlasmaNitriding in Gear and Tool Industry

Voigtländer D., Grün R.; PlaTeg GmbH, Germany.....111

Plazmová nitridace dutin

Plasma nitriding of cavities

Kusmič D., Hrubý V.; UO Brno, Czech Republic.....121

Možnosti využití kaskádové regulace teploty šachtových plazmových nitridačních pecí pro široký sortiment součástí v kusové a maloseriové strojírenské výrobě

Possibilities of the cascade temperature regulation of shaft plasma nitridation furnaces for the wide range of parts in the engineering production

Holemář A.¹, Kusmič D.², Řezáč B.³; ¹Rübig GmbH & Co.KG, Austria, ²UO Brno, ³Žďas a.s.....129

Rovnoměrný magnetický ohřev – speciální proces tepelného zpracování používaný pro sériovou výrobu v automobilovém průmyslu

Uniform magnetic heating (UMA) – a special thermal treatment process used in large scale production in the automotive and rail industry

N. Frenkler, E. Wagner, A. Boldt, H. Singer; pro-beam system GmbH, Germany.....137

Hodnocení struktury boridovaných vrstev na oceli typu H11 pro práci za tepla

Structural evaluation of boronized layers on H11-type hot works steel

Jurčí P., Hudáková M¹; ČVUT FS, Czech Republic, ¹STU Trnava, Slovac Republic.....145

Zařízení a technologie pro tepelné zpracování *Equipment for the Heat Treatment*

Rovnoměrnost teploty v pracovním prostoru pecí a její vliv na výsledky tepelného zpracování <i>The temperature uniformity in the furnace and its influence on the results of heat treatment</i>	153
Zdokonalená zařízení pro tepelné zpracování se sníženou spotřebou energie <i>Advanced heat treatment plants with reduced energy consumption</i>	159
Altena H., Schobesberger P., Buchner K.; Aichelin Ges.m.b.H., Austria.....	
Karbonitridace v plynu v praxi <i>Gaseous nitrocarburizing in practice</i>	171
Brejša P., Ryvola P., Stanislav J.; Bodycote HT s.r.o., Czech Republic.....	
Změna kvality kalících olejů <i>Changes of quality of quenching oils</i>	177
Braun R.; BURGDORF GmbH and Co.KG, Germany.....	
Tepelné zpracování v solných lázních - moderní, ekonomické, šetrné k životnímu prostředí <i>Thermal treatment in salt melts - modern, economical, environment-friendly</i>	183
Trautmann F. ¹ , Gerstenberger J. ² ; ¹ Durferrit GmbH, Germany, ² HEF–DURFERRIT s.r.o., Czech Republic.....	
Technické parametry a konstrukce čpavkové stanice – bezpečné zacházení NH ₃ při maximální výkonnosti a spolehlivosti stanice <i>Ammonia plant engineering and construction - Safe handling of NH₃ by guaranteed maximum efficiency and plant safety</i>	191
Gehres M.; Schick GmbH + Co. KG, Germany.....	
Měření vodíku při procesu nauhličování <i>Measurement of hydrogen concentration by carbonizing process</i>	197
Theisen F., Heineck S.; STANGE Elektronik GmbH, Germany.....	
Vliv zmrazování na životnost nástrojové oceli <i>The effect of sub-zero treatment on the tool steel life</i>	203
Prikner O., Salabová P.; Prikner – tepelné zpracování kovů, s.r.o., Czech Republic.....	
Vakuové tepelné zpracování s kalením v plynu – stav techniky a nové trendy <i>Vacuum heat treatment with gas quenching:state-of-the-art and latest developments</i>	211
Zieger B.; Schmetz GmbH, Germany.....	
Bezkontaktní měření teploty při tepelném zpracování <i>Contactless measurement of temperature by heat treatment</i>	219
TSI System s.r.o., Czech Republic.....	

Modelování a simulace procesů tepelného zpracování *Modelling and Simulation*

Numerické simulace tepelného zpracování programem Sysweld
Heat treatment virtual numerical simulation Sysweld
Slováček M.¹, Diviš V.¹, Tejc J.², Kovařík J.²; ¹VUT Brno, ²MECAS ESI s.r.o., Czech Republic.....**221**

Vliv materiálu sondy na odvod energie do chladícího oleje při Wolfsonové zkoušce
Influence of the probe material on the energie transfer into cooling oil by Wolfson test
Taraba B., Behúlová M; STU Trnava, Slovac Republic.....**229**

Metalografické a zkušební metody v tepelném zpracování *Metallographical Methods in Heat Treatment*

Hodnocení mikrostruktur pomocí analýzy obrazu
Evaluation of microstructure by image analysis
Němeček S.; MATEX PM, Czech Repulic.....**237**

Ověřování materiálových vlastností v procesu tepelného zpracování slitin
The examination of the materials properties during the heat treatment of alloys
Kuna J.; LECO Instrumente spol. s r.o., Czech Republic.....**243**

Tepelné zpracování neželezných kovů, jejich slitin a progresivních materiálů

Heat Treatment of Non-Ferrous Alloys and Advanced Materials

Mechanické vlastnosti výkovku ze slitiny EN-AW 2618 A
Mechanical properties of free forgings from aluminium-base alloy EN-AW 2618A
Lüftner V.; CPF, a.s., Czech Republic.....**245**

Homogenizační žihání Al-slitiny typu AlSi1MgMn
The homogenization annealing of AlSi1MgMn aluminium alloy
Oravec K.; TU Košice, Slovac Republic.....**251**

Požadavky zákazníků
Requirements of customers
Rašková S., Kouřil M. *; *Q.I.P. s.r.o., Czech Republic.....**259**

Posterová sekce
Poster Session

- Optimalizace ohřevu nástrojových a martenzitických korozivzdorných ocelí
Heating optimization of tool and martensitic corrosion resistant steels
Prošek M., Hodan J.; POLDI Hütte s.r.o., Czech Republic.....**265**
- Vliv plastické deformace na stárnutí Al-slitiny typu AlCu2Mg1,5Ni
The influence of plastic deformation on ageing of AlCu2Mg1,5Ni aluminium alloy
Oravec K.¹, Lüftner V.², ¹TU Košice, ²CPF, a.s., Slovac Republic.....**269**

Poznámky
Notes